

*Program doradztwa zawodowego
w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 2 w Kielcach
w roku szkolnym 2022/2023*

Opracowała: Agata Ziolo

Wprowadzenie

Program doradztwa zawodowego w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 2 w Kielcach

w roku szkolnym 2022/2023 został opracowany dla potrzeb uczniów naszej szkoły. Przewiduje on zrealizowanie po 10 godzin w każdej klasie siódmej i ósmej. Obecnie dużą uwagę przykładana jest do rozwoju ucznia, do jego kształcenia, samorozwoju i uzyskiwania jak największej ilości kompetencji kluczowych, które będzie mógł wykorzystać na rynku pracy. Ważne też jest uświadomienie uczniom, że będą się rozwijali i uczyli przez całe życie. Tego wymaga obecna, stale zmieniająca się rzeczywistość i dorównywanie najnowszym wymaganiom na rynku pracy.

Należy podkreślić, że światowe standardy gwarantują uczniom dostępność i powszechność usług doradczych na terenie szkoły. Szkolny doradca zawodowy powinien zatem, obok psychologa, pedagoga i logopedy, stać się kolejną osobą wchodzącą w skład zespołu realizującego zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oferowanej przez szkołę uczniom i ich rodzicom.

I. Podstawy prawne

- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty** (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm., m.in. ogłoszonymi 02.12.2016r.) zobowiązuje placówki oświatowe do "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
- **Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego.**
- **Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 roku w sprawie doradztwa zawodowego.**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. oraz późniejsze z dn. 09.08.2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w którym zawarte są postanowienia:**
- **Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 maja 2004 roku – 9286/04 to dokument wydany przez Unię Europejską dotyczący poradnictwa zawodowego:** „wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia”.
- **Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010 przyjęta przez Radę Ministrów 8 lipca 2003 roku jako jeden z priorytetów uznała „tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwoju zasobów doradczych”.**
- **Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.**

II. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych w procesie świadomego i samodzielniego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Jest on też częścią składową *Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w SP nr 5 w latach 2021-2024*.

Program został opracowany do realizacji w ciągu bieżącego roku szkolnego w ilości 10 godzin na klasę, czyli 40 godzin łącznie.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech obszarów:

- poznawanie własnych zasobów;
- świat zawodów i rynek pracy;
- rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Treści są sukcesywnie pogłębiane i poszerzane w kolejnych latach kształcenia. Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową. Przewidywane są także rozmowy indywidualne z uczniami, głównie klas ósmych, wycieczki zawodoznawcze i zapraszanie ciekawych osób do szkoły na spotkania z młodzieżą.

III. Cele programu

- Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do roli pracownika.
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych :

- 1. Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe w obszarach:

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:

- 1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- 1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.4 charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- 1.5 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- 2.2 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- 2.3 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.4 dokonuje autoprezentacji;
- 2.5 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.6 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy.

3. . Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:

3.1 analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości

kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – uczeń:

4.1 planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;

4.2 podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.3 określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;

4.4 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

V. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego;

Doradca zawodowy:

- opracowuje program doradztwa zawodowego na bieżący rok szkolny;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w klasach 7 i 8 .
- . organizuje wycieczki zawodoznawcze
- . organizuje spotkania z ludźmi różnych zawodów
- . zaprasza przedstawicieli szkół na zajęcia
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;

Nauczyciele :

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Pedagog:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje opinie o uczniach z poradni psychologiczno- pedagogicznych

VI. Placówki współpracujące ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego

✓ Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	[MZPPP w Kielcach]
✓ MBP	[Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 4]
✓ SCDN	[Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli]
✓ Szkoły ponadpodstawowe	[kieleckie szkoły średnie]
✓ PUP w Kielcach	[Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach]
✓ ORE	[Ośrodek Rozwoju Edukacji]
✓ M Z i Z	[Muzeum Zabawy i Zabawek]
✓ Targi Edukacyjne	

VII. Proponowane metody pracy;

- wykład, ankieta, film
- autoprezentacja, burza mózgów,
- ćwiczenia grupowe, kwestionariusz,

VIII. Warunki i sposoby realizacji programu

1. W bieżącym roku szkolnym przewidziano 40 godzin lekcyjnych do zrealizowania.
2. Zajęcia będą prowadzone w czasie doraźnych zastępstw.
3. Będą organizowane wycieczki zawodoznawcze, wycieczki na targi edukacyjne, wycieczki do zakładów pracy.
4. Wybrani uczniowie, zainteresowani daną szkołą będą brali udział w wycieczkach na dni otwarte do szkół średnich.

5. Przewiduje się prowadzenie indywidualnych rozmów z uczniami ze specjalnymi orzeczeniami edukacyjnymi z klas 8b i 8c.

Planowane tematy do zrealizowania w klasach 7 i 8 szkoły podstawowej w bieżącym roku szkolnym:

KLASA 7	KLASA 8
1. Jaki jestem ? Oto jest pytanie.	1. Zmiana, stały element życia.
2. Moje uzdolnienia i preferencje. Inteligencje wielorakie.	2. Mój typ osobowości.
3. Moje predyspozycje i zainteresowania.	3. Struktura szkolnictwa średniego.
4. Jaka szkoła będzie dla mnie najlepsza ?	4. Czynniki wyboru przyszłej szkoły.
5. Poznajemy różne zawody	5. Rekrutacja do szkół średnich. Obliczmy pkt na koniec ósmej klasy.
6. Co to takiego kreatywność?	6. Zawody. Co warto o nich wiedzieć.
7. Zasady efektywnego uczenia się. Mnemotechniki.	7. Kompetencje kluczowe. Co to takiego?
8. Moc pierwszego wrażenia. Autoprezentacja	8. Planowanie kariery zawodowej.
9. Jak osiągnąć sukces.	9. Wycieczka edukacyjna / spotkanie zawodoznawcze / wyjście na targi szkół.
10. Zakładamy własną firmę -Gra edukacyjna -"Chłopska szkoła biznesu."	10. Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach: <i>egzamin, poszukiwanie szkoły, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie, ograniczenia zdrowotne</i> .

Przewidywane efekty:

- ✓ rozpoznanie własnego potencjału, mocnych i słabych stron, predyspozycji osobowościowych,
- ✓ świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe,
- ✓ świadomość konieczności i możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej,
- ✓ kształtowanie aktywności zawodowej uczniów ,
- ✓ samodoskonalenie,
- ✓ trafny wybór szkoły ponadpodstawowej,
- ✓ wyrobienie umiejętności radzenia sobie w podejmowaniu przyszłych wyborów edukacyjnych,
- ✓ zdobycie wiadomości na temat zawodów,
- ✓ umiejętność autoprezentacji,
- ✓ wyrobienie przekonania o potrzebie pracy.

IX. Wnioski

1. Zrealizowano wszystkie godziny doradztwa zawodowego zaplanowane na rok 2022/2023.
2. Nie udało się zrealizować wycieczek zawodoznawczych do szkół średnich z powodu wprowadzonego alarmu bombowego.
3. Nie udało się przeprowadzić zajęć z pracownikiem Muzeum Zabawy i Zabawek p. Przemkiem Krystkiem [gra „Chłopska szkoła biznesu”]
4. Przeprowadzono małą ilość rozmów indywidualnych z uczniami z powodu ograniczeń wynikających z wdrożenia zdalnego nauczania.

X. Rekomendacje

1. Zrealizować 40 jednostek lekcyjnych w klasach siódmych i ósmych.
2. Zorganizować więcej wycieczek zawodoznawczych na targi edukacyjne, do szkół, itp.
3. Zapraszać przedstawicieli różnych ciekawych zawodów na lekcje do szkoły.
4. Poświęcić więcej uwagi uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi [2 uczniów z klasy 8b i 8 c]

Ewaluacja programu:

- ✓ efektem ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy.

- ✓ realizacja programu powinna być na bieżąco monitorowana.
- ✓ proponowane techniki analizy jakościowej programu to:
  - analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
  - analiza wytworów uczniów,
  - obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów,
  - rozmowa doradcza z uczniem

